

ดีบี มาโนโพลีฟ คำสั่งชนิดเจียบ

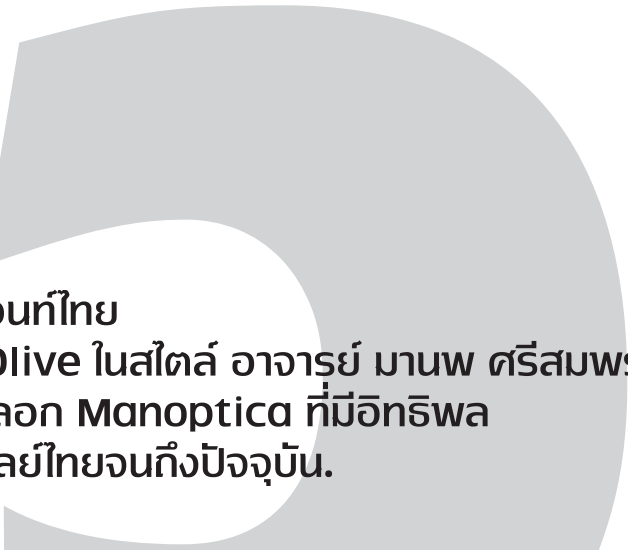
DB Manopolive

**DB Manopolive คือฟอนท์ไทย
เสมือนฟอนท์ Antique Olive ในสไตล์ อาจารย์ มานพ ศรีสมพร
เจ้าของผลงานแบบอักษรลอก Manoptica ที่มีอิทธิพล
ต่อการออกแบบตัวดิสเพลย์ไทยจนถึงปัจจุบัน.**

Although intended as a Thai counterpart of Antique Olive, the letterforms of DB Manopolive have been shaped for improved legibility in Thai. For example, the stem of U is curved at the end to represent terminal that distinguish the letter from the Latin U; or the elongated lower curve of letter U which serves to differentiate it from U or Latin U.

Introduced in 1966 by French designer Roger Excoffon, the original Antique Olive has remained popular in the world of advertising, particularly when cast in heavier weights. DB Manopolive is among a set of the latest works by Manop Srisomporn, a master designer whose outputs span more than three decades -- from the years of burnish-transfer type up to the present day.

Antique Olive เดิมเป็นผลงานออกแบบของ Roger Excoffon ในปี ค.ศ.1966 จัดเป็นฟอนท์กลุ่ม Neo-Grotesque ซึ่งต่างจากกลุ่ม Grotesque ที่เกิดมาก่อนหน้า คือ ดูอิงกับเครื่องมือมากกว่าเขียนมือ, x-height สูงขึ้น (สังเกตได้ชัดเมื่อเทียบกับปลาย ascender ของตัว b, d ฯลฯ) และน้ำหนักเส้นตัวอักษรค่อนข้างสม่ำเสมอ ซึ่งทำให้ฟอนท์กลุ่มนี้สามารถมีสมาชิกครอบครัวตัวพิมพ์ได้กว้างกว่า. เมื่อเทียบเคียงความสูงระหว่างตัวพิมพ์เล็ก (x-height) กับความสูงของปลาย ascender จากเส้นฐาน ระหว่างฟอนท์ Antique Olive กับฟอนท์ในกลุ่ม Neo-Grotesqueด้วยกัน (เช่น Helvetica, Univers ฯลฯ) จะพบความแตกต่างอย่างชัดเจน กล่าวคือ x-height ของ Antique Olive จะสูงเป็นพิเศษ. นั่นหมายถึงหาง ascender จะดูสั้นกว่าเพื่อนในกลุ่ม Neo-Grotesque ด้วยกัน. ลักษณะดังกล่าวทำให้ Antique Olive เหมาะที่จะใช้เป็นตัวพาดหัวมากกว่าตัวเนื้อ.

เปรียบเทียบที่ขนาดความสูง ascender เท่ากัน x ของ Antique Olive จะสูงที่สุด

ก ก
ก ก ก ก ก ก ก ก

คค
ww
u
n
??

wsu

การกระชับพื้นที่แนวตั้งเพื่อให้ได้ความแน่นของมวลตัวพิมพ์ที่ Roger Excoffon ออกแบบไว้ ทำให้ Antique Olive ถูกใช้เป็นตัวสเพลย์โฆษณาอย่างกว้างขวางในยุคสมัยของมัน. นอกจากนี้จะเป็นฟอนท์ที่ประหยัดที่ใช้พื้นที่แนวตั้งได้เต็มตาแล้ว มันยังดูหนักแน่นเด็ดขาดมากเมื่อเลือกใช้ที่น้ำหนักเส้นเข้มๆ. นี่อาจเป็นเหตุผลที่ อ.มานพ เริ่มต้นแปลง Antique Olive เป็นไทยจากตัวที่มีมวลแน่นสุด คือ Antique Olive Compact!

Olive ในสไตล์ของ อ.มานพ นั้น นอกจากจะออกมาดูหนักแน่นเด็ดขาดไม่แพ้ต้นแบบฝรั่งเศสแล้ว สิ่งสำคัญที่ อ.มานพ 'สลัก' ไว้ คือความเป็นไทย ในขณะที่นักออกแบบตัวดิสเพลย์ไทยยุคหลังพยายามทำตัวไทยให้เป็นฝรั่งจนเกินความพอดี (บางฟอนท์ DB ที่ผมออกแบบก็เข้าข่ายที่ว่านี้ ขอตำหนิตัวเองเล็กน้อย!) เพื่อเป็นการยืนยันสิ่งที่ผมพูดให้สังเกตดูได้ดังนี้

ก และอักษรคล้าย ก ทุกตัว จะมีรอยหยักของปากชัดเจน

ค, ต มีหัวและคอ ชัดเจนแบบไทย (ถ้าตัวจึงต้องผายออกกว้างกว่าปรกติ)

ผ, พ มีหัวชัดเจน เพื่อให้ออกและออกจากกันได้ง่าย และอักษรที่มีขนาดคล้ายกัน จะสังเกตเห็นโค้งล่างที่ลากเกินเส้นหลังออกไป ทำให้สังเกตเห็นความโค้งมนได้ง่าย และดูต่างจากตัว บ ชัดเจนขึ้น. อีกทั้งมีส่วนหัวที่โค้งออกจากลำตัวเล็กน้อย ทำให้ไม่สับสนกับตัวพิมพ์เล็ก u เหมือนกับฟอนท์ไทยเสมือนโรมันทั่วๆ ไป.

ท ดูไม่สับสนเป็นตัวพิมพ์เล็ก n เพราะมีหัวลดรูปที่พอสังเกตเห็นเหมือนตัว n.

ไ มีหยักชัดเจนต่างจาก ใ มาก.

ส่วนตัวอักษรอื่นๆ อ.มานพ ทำไปตามมาตรฐาน เช่น ว คล้ายๆ ตัวพิมพ์เล็ก c และ ร มาจากตัวพิมพ์เล็ก s เป็นต้น. ความจริงแล้ว อ.มานพ เคยเล่าให้ผมฟังว่า เดิมเคยออกแบบตัว ร ที่ไม่เหมือนตัว s ฝรั่งให้คนเลือกใช้ในตัวอักษรลอก Manoptica แล้ว แต่คนไม่นิยม ทำให้ ร ของตัวเสมือน Antique Olive นี้ยังเลือกใช้แบบที่เหมือนตัว s อยู่. แต่เมื่อลองพิมพ์ด้วยของคำ 'พระราชบัญญัติ' หรือ พรบ ด้วยฟอนท์นี้ดูจะพบว่าอ่านง่ายกว่าฟอนท์ดิสเพลย์ไทยเสมือนโรมันอีกหลาย ตัว (ซึ่งดูเหมือน ดับเบิลยู เอส ยู ไปนั่น!) เป็นเพราะหัวตัว พ และ บ มันช่วยไว้นั่นเอง.

กขคดตมจจฉชฌฉลฌฎฎฐฎฑฒณดตถทธ
 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
 กขคดตมจจฉชฌฉลฌฎฎฐฎฑฒณดตถทธ
 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
 กขคดตมจจฉชฌฉลฌฎฎฐฎฑฒณดตถทธ
 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
 กขคดตมจจฉชฌฉลฌฎฎฐฎฑฒณดตถทธ
 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
กขคดตมจจฉชฌฉลฌฎฎฐฎฑฒณดตถทธ
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

DB Manopolive Light, Regular, Medium, Bold, ExtraBold

นบปพพพพพพกมยรฤลฤฎวศษหฬอ ๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
 abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789
 นบปพพพพพพกมยรฤลฤฎวศษหฬอ ๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
 abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789
 นบปพพพพพพกมยรฤลฤฎวศษหฬอ ๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
 abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789
 นบปพพพพพพกมยรฤลฤฎวศษหฬอ ๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
 abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789
 นบปพพพพพพกมยรฤลฤฎวศษหฬอ ๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙
 abcdefghijklmnopqrstuvwxyz 0123456789

หนา
 ยึด

อ.มานพ ทำฟอนท์ไทยแบบ Antique Olive ไว้เพียงตัวหนาและตัวที่ยึดความหนาของเส้นตั้งเป็น PostScript Font และมอบสิทธิ์ให้ผมนำไปพัฒนาต่อเป็น OpenType Font พร้อมฟอนท์แบบอื่นๆ อีก 6 แบบ รวมเป็น 7 แบบ. ในจำนวนทั้งหมดนี้ ผมเห็นว่า Manopolive Bold เป็นสมบัติล้ำค่าที่อาจารย์ฝากฝีมือทิ้งทวนก่อนเกษียณไว้ให้วงการออกแบบเลยทีเดียว เพราะมันเด็ดขาดโดนใจกว่าตัวอื่นๆ และดีเกินกว่าที่จะมีเพียง 2 น้ำหนัก. ภาวะของ DB คือการเติม 3 น้ำหนัก คือ Medium, Regular และ Light โดยค่อยๆ ลดน้ำหนักเส้นลงไปจากต้นแบบที่อ.มานพ ทำไว้. มันยากเพียงไรคนที่เคยทำฟอนท์ย่อมรู้ดี เพราะโดยปรกติจะทำจากตัว Regular หรือ Medium แล้วขยายขึ้นลงจนครอบคลุมน้ำหนักที่ต้องการได้ครบ.

เพราะเห็นว่าทาง DB มีผลงานฟอนท์ไทยเป็นมาตรฐานในตลาดมากพอ อ.มานพเลยวางใจให้ผมแก้ไขได้ทุกรายละเอียดอย่างเต็มที่ ซึ่งผมถือว่าเป็นการได้รับเกียรติอย่างสูงยิ่ง. อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ผมแก้ไขอย่างมากมายไม่ใช่รูปอักษร แต่เป็นชื่อฟอนท์ที่ผมได้รับมาทั้งหมด! อย่างตัวที่คล้าย Antique Olive ผมให้ชื่อใหม่ว่า DB Manopolive เลียนแบบ Manoptica แผ่นอักษรลอกชุดแรกของไทยที่ฝรั่งเป็นคนตั้งชื่อให้ (ฟอนท์แบบอื่นที่เหลือก็ขึ้นต้นด้วย DB Manop แทบทั้งหมด). ส่วนรูปอักษรของ Manoptica Bold และ Extra Bold ที่อาจารย์ทำไว้ ผมแทบไม่ได้แตะต้องอะไรนอกจากลดระดับหยักของ ผ, ฝ ให้ต่ำกว่าหัว

DB Manopolive Bold

DB ChokeChai

เล็กน้อยเพื่อให้ดูต่างจาก พ, ฟ ได้ง่ายในขนาดพอยท์เล็กๆ (หรือพอยท์ใหญ่ๆ ก็ตามที่ต้องอ่านจากระยะไกลๆ) และลดความกว้างของสระ ำ ลงเพียงเล็กน้อยเพื่อลดความกว้างให้ดูหนักแน่นขึ้น. ส่วนตัวเลขไทย ผมช่วยออกแบบให้ใหม่ทั้งหมด. จุดเด่นของเลขไทยชุดนี้อยู่ที่การทดลองลดรูปทางของเลข ๒ ลงให้เหลือประมาณเลข ๑ เพื่อให้มันไม่ดูกว้างเกินหน้าตัวเลขอื่นๆ. เลข ๒ แบบนี้ผมได้อิทธิพลมาจากเลข ๒ ของ DB ChokeChai ที่แกะแบบมาจากผีแปรของ ‘คณะช่าง’ ที่เขียนกวาดทางลงแทนการออขึ้นบนเหมือนเลข ๒ ทั่วๆ ไป.

เนื่องจาก Antique Olive เป็นฟอนท์ที่น้ำหนัก Compact ของมันมีตัวพิมพ์เล็กแตกต่างไปจากน้ำหนัก Regular พอสมควร (เช่น **๓ - a, u - u** เป็นต้น) ดังนั้นการนำฟอนท์อักษรไทยพร้อมโรมันใน DB Manopolive Bold ซึ่งทำมาจาก Antique Olive Compact มาลดน้ำหนักลงพร้อมๆ กันไปทั้งหมด จึงมีผลให้ตัวพิมพ์เล็กใน DB Manopolive Light, Regular ใหม่ที่ได้ดูแตกต่างไปจาก Antique Olive Regular ของเดิมๆ ไปด้วยพอสมควร. นักออกแบบที่ต้องการอักษรโรมันแบบ Antique Olive ทั้งชุดแท้ๆ จึงควรหาซื้อใหม่ ไม่สามารถนำอักษรโรมันของ DB Manopolive ทั้ง family ไปใช้ได้. อย่าลืมว่า ถ้าคุณนำอักษรโรมันจากฟอนท์ DB ไปใช้ร่วมกับฟอนท์โรมันทั่วๆ ไปในขนาดพอยท์เดียวกัน คุณจะได้อักษรขนาดเล็กกว่า นั่นเพราะมันถูกลดขนาดลงไปเรียบร้อยแล้วนั่นเอง.

หากเหลียวหลังย้อนกลับไปอ่านปี ค.ศ. ที่ Antique Olive ถือกำเนิด ประกอบกับชื่อที่มี Antique กำกับความเก่าเข้าด้วยแล้ว บางคนอาจตั้งข้อสงสัยว่า DB Manopolive จะได้รับความนิยมมานาน้อยเพียงไร. ผมเองที่เคยให้นิยามตัวพิมพ์ว่าเป็น “เสียงชนิดเงียบ” ยังเชื่อในความเด็ดขาดของ DB Manopolive Bold ของอ.มานพ ว่าสามารถใช้สะกดกลุ่มเป้าหมายให้อ่านพาดหัวโฆษณาได้อย่างชะงัด.

นิยามของ DB Manopolive ที่โดนที่สุด คือ ‘คำสั่งชนิดเงียบ’ ครับ.

อักษรโรมันของ DB Manopolive
 เดียวกับ Antique Olive เมื่อเทียบในขนาดพอยท์เดียวกัน

Antique Olive Compact 42 points	au	DB Manopolive Bold 42 points
Antique Olive 42 points	au	DB Manopolive 42 points
	au	DB Manopolive Light 42 points